

המכסאות — יש בזה משום איסור קריעה, ועשיית פתח להכניס ולהוציא, ועשיית כלי, כמו שיבואר לפנינו בס"ד.

(א) והוא דבכל דבר שאדם מחתך ומקפיד על מדתו, מכיון שמקפיד על מדתו וחותך בכוונה חיוב, וליכא שום נפקא מינה אם חותך ציד או בכלי, ובכל דבר לפי ענינו הדבר הלוי, אם הדרך לחתכו דוקא בכלי, אין חיוב כי אם בכלי, ודבר שדרכו להפרידו ציד חיוב ג"כ אפילו ציד, וכמבואר כל זה במשנה ברורה (סי' שכ"ג ס"ק ח"י) וצ"ח"ה (שם ד"ה אחד קשים) ומסיק שם דמסתברא דאיסור דרצון יש בכל גווני יעו"ש.

וא"כ פשוט לפי"ז דהכי נמי צידון דידן בהפרדת המכסאות אחד מחצירו שהוא עשוי והוכן ומסומן מראש להפרידו לפי מדתו דוקא, הו"ל בזה איסור מחתך דאורייתא חטפי שמחתכו ומפרידו ציד, וכן העירני בזה גם מע"כ הרב הגאון וכו' מוהר"ר ראובן קרעשעווסקי שליט"א אחי חותני ר"מ ציטצט כוכב מיעקב מוסודו של הגאון מטעשצין זללל"ה פטרי"ק ירושלים תוצצ"א.

(ב) ועוד שנית בהסרת המכסאות מעליהם, מכיון שאדוקים מאד עליהם, הנה מלבד מנהג שיש בזה משום איסור קורע, מכיון דמן הנמנע להסירם בלי קריעת המכסאות, כמו שצארכי ענין זה באריכות בס"ד צספרי שו"ת קנה בשם (ח"א סי' כ"ג), יש בזה ג"כ משום עשיית פתח להכניס ולהוציא, דהיינו להכניס את הכפית כדי להוציא ממנו את האוכל שבתוכה, שיש בזה מלאכה דאורייתא שהוא תולדת מכה צפטית, כמציאר בדברי המשנה ברורה (סי' שי"ד סק"ח) והוא מדברי הרמב"ם (פ"י מהלכות שבת ה"ז).

ואעפ"י שיש לומר לכאורה דבהסרת המכסאות אינו עושה נקב חדש, והו"ל נקב ישן שאין איסור צפתוחתו וכמבואר צשו"ע (שם סט"ג), מ"מ נראה דמכיון שהמכסאות אדוקים מאד עליהם שהולכר לעשותם כן שלא ישפך האוכל מתוכם, הו"ל כמו שפותח נקב מחדש, וכן ראיתי מפורש צספר אגרות משה אורח חיים (ח"ד סי' ע"ח) שכתב כן לענין פתיחת קופסאות חלב שמחצרים על ידי דבק, דאע"ג דהו"ל נקב ישן, מ"מ כיון שצריכים סתימה מעליה שלא ישפך החלב כשיתפכו הקופסאות, ועיינינו רואות שאי אפשר להפריד הדיבוק צקל חלא על ידי מעט כח, א"כ הו"ל כמו נקב חדש יעו"ש, וכן הוא ממש ג"כ צידון דידן.

(ג) ועוד בה שלישיה דלסדרת מרן החזו"ח זללל"ה (אור"ח סי' י"א י"א) דדבר סתום מכל דל לאו כלי הוא, ובזה אפילו דרך צצירה אסור, דלא מלינו היתר צצירה חלא צום לחצית פתח, חכל גשם חלול צפנים וסתום מכל דל, כל שטושה לו פתח חציב צנין, והכא שמחליף גוף אטום לצורת כלי צכל צצירה שטושה חציב צנקב יפה יעו"ש, וא"כ נראה דהכא נמי צידון דידן יש בזה לדעת החזו"ח משום איסור צנין דהיינו עשיית כלי.

(ד) והדבר פשוט וצברור דבזה אין שום דל להקל משום דמשיקרא לא הוי רק צנין וחיבור גרוע כמו מוסתקי

צצנת הוי צבר מוכן צצנת לצורך חלילה אז יש בזה איסור הכנה מצנת לחול, וזה נכון וצברור לענ"ד.

וא"כ ילא לנו לפי"ז לגבי צידון דידן דצחצרת ותן טל ומטר צצנת הרי הוא מכין עצמו להסכלית המצוקה צלילה, שיכיה הדבר רגיל על לשונו ולא יטעה צתפתלו צלילה, וכבר מוכן הוא מצטוד יום להדבר המצוקה עצמו שצריך לו צלילה, והדבר צברור ופשוט שיש בזה משום איסור הכנה מצנת לחול, והוא הדין והוא הטעם לענין חצרת על הטעמים והנגינות של מגילת אסתר צצנת, כדי שיכיה צקי צהם לאחר הצנת, שמכין עצמו צצנת להדבר המצוקה עצמו הצריך לו לאחר הצנת והוא צברור לענ"ד.

ופשוט שאין שום חפיסה על זה, ממאי דאיתא צטור ושו"ע (שם סוס"י קי"ד) לענין הצכרת מוריד הטל שיכיה רגיל על לשונו שיעשה כן ציום ראשון של פסח, היינו משום דעושה כן מיד לאחר חפתל מוסף ויש בזה צורך לחפתל מנחה ציו"ע, ואין כאן הכנה מיו"ע לחול רק לצורך יו"ע עצמו, משא"כ צצחצרת ותן טל ומטר דהוי לצורך חלילה. זהו מה שגלע"ד בבואר צידון זה בס"ד. יעזור השי"ת שלא נכשל בדבר הלכה ונזכה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא אכ"ר.

מנאי ידידך דו"ש בלונ"ח
מאיר בראנדסראפער

סימן יא

יום ג' לס' טהרה י' למ"ט מונים תשמ"ח לפ"ק.
מהשוכן מרומים, יתברך בכפלים, בימי מ"ט מונים,
בחיי נחת טובים ונעימים, לאריכות ימים ושנים,
ויזכה להיות מן הגאולים, ולראות בנחמת ציון וירושלים,
ה"ה מע"כ גאון עוזינו, נזר ראשינו, פוסק דורינו,
כש"ת רבי יצחק יעקב ווייס (שליט"א) זצלה"ה
רב ואב"ד פה עיה"ק ירושלים תובב"א.

אחד"ש מע"כ הד"ג (שליט"א) זצלה"ה, הנה עתה באתי בשורותי אלה לכפול את דברי אשר כבר הרציתי אותם פה אל פה אל מול פני מע"כ הד"ג (שליט"א) זצלה"ה, ופקודתי שמרה נפשי, להעלות את הדברים על הכתב ולהרצותן אל מול פניו שנית, והוא על מה שמקורב התחילו לייצר מוצרי חלב שונים (שמנת ולבניה וכדו') ארוז בתוך צנצנת של פלסטיק, והם מכוסות עם מכסאות של נייר כסף וכדומה, שהם אדוקים מאד על הצנצנות בסגירה הרמטית, זאת ועוד אחרת שהם באים לידי הקוננים מחוברים על ידי המכסאות שעליהם כל שני צנצנות יחד זוגות זוגות עד שעת לקיחתם לאכילה, שאז מפרידים אותם זה מזה.

והנה נלע"ד להעיר בזה, שיש להזהר מלפתוח אותם בשב"ק, שלא לבוא לידי איסורי חילול שב"ק מחמת כו"כ איסורים שיש בזה, והוא ראשית שבהפרדת חיבורי המכסאות האחד מן השני יש בזה משום איסור מלאכת מחתך, ובהסרת המכסאות מהם — שהוא מן הנמנע להסירם בלי קריעת